

Ks. dr hab. Tadeusz Stanisławski, prof. UZ
Katedra Prawa Administracyjnego i Finansowego
WPiA UZ

Zielona Góra, 27 listopada 2022 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej
Mgr Ilony Anny Resztak
Samorząd województwa jako forma decentralizacji administracji publicznej,
Lublin 2021, ss. 276,
napisanej
pod kierunkiem ks. dra hab. Sławomira Fundowicza

1. Ocena tematu i celu pracy

Autorka rozprawy podjęła się opracowania zagadnienia naukowego z dziedziny prawa administracyjnego, głównie prawa samorządu terytorialnego. Z punktu widzenia nauk prawnych szczególnie zasługuje na podkreślenie ujęcie tematu zarówno ze strony historii działalności instytucji, jak i ewolucji sytuacji prawnej i faktycznej samorządu województwa.

Tytuł pracy stanowi niezbędne doprecyzowanie tematu. W tym miejscu należy zauważyć istotną kwestię. W tytule zaakcentowano rolę, jaką pełni samorząd województwa w decentralizacji administracji publicznej. Jest to następnie prawidłowo odzwierciedlone w strukturze pracy. Jednak samo określenie „decentralizacja”, będące perspektywą badawczą instytucji samorządu województwa w niniejszej rozprawie, już nigdy nie występuje w żadnym tytule rozdziału, ani mniejszej jednostki redakcyjnej. Jednym z pierwszych zadań recenzenta jest określenie relacji między tytułem rozprawy a jej treścią, w czym niewątpliwie pomaga związek semantyczny tytułu pracy z jej poszczególnymi rozdziałami. Proszę to jednak uznać wyłącznie za objaw nieszkodliwej, mam nadzieję, manii popierania tytułów jak najkrótszych i wskazujących bezpośrednio nie tylko przedmiot, ale i problem opracowania...

Doktorantka we Wstępie do rozprawy (s. 8-9) określa cel swoich badań jako *„przedstawienie instytucji samorządu województwa jako formy decentralizacji administracji publicznej w kontekście jego podstaw prawnych funkcjonowania a także jednostek mu podległych. Dokonanie krytycznej oceny ustawodawstwa, w zakresie kluczowych elementów działania samorządu województwa oraz przedstawienie postulatów oraz rekomendacji rozwiązań poprawiających jakość prawnych działań samorządu. Istotnym celem pracy jest także zidentyfikowanie problemów prawnych, które dotyczą samorządu województwa, ich analiza oraz przedstawianie możliwych rozwiązań oraz usprawnień jego działania”*. Prowadzi to do sformułowania następnie kolejnych problemów badawczych, a wreszcie głównej tezy dysertacji (s. 9), a mianowicie *„wpływ na ukształtowanie się samorządu województwa w Polsce ma konstytucja, przynależność do UE i dyskusja nad podziałem terytorialnym, przy czym pozostawiono znaczącą swobodę w odniesieniu do określenia pojęcia zadania regionalnego. Natomiast problem badawczy stanowi - Jak został ukształtowany samorząd województwa biorąc pod uwagę podział terytorialny państwa oraz koncepcje zadania regionalnego”*. Wysoko należy ocenić taką prezentację metodologii i metodyki planowanych badań naukowych w ramach rozprawy doktorskiej.

Niezależnie od powyższych uwag, stanowiących raczej pole do naukowej dyskusji, niż merytoryczne zarzuty, wybór tematu oraz celu rozprawy należy ocenić bardzo wysoko i jest to ukłon nie tylko w stronę Doktoranta, ale i Promotora.

2. Struktura pracy

Rozprawa składa się z sześciu rozdziałów merytorycznych. Każdy z nich kończy się podsumowaniem ujętym w formie wyodrębnionych części redakcyjnych, co jest istotną metodologiczną zaletą i ułatwieniem w lekturze.

„W pierwszym rozdziale zostaną omówione historyczne uwarunkowania samorządu województwa. (...) W drugim rozdziale zostaną przedstawione konstytucyjne i europejskie uwarunkowania samorządu województwa. (...) W trzecim rozdziale zostanie omówione województwo jako jednostka zasadniczego podziału terytorialnego. Tak Doktorantka

na stronach 9-10 rozpoczyna prezentację treści trzech pierwszych rozdziałów. Wszystkie one mają charakter wprowadzający w tematykę rozprawy, co jest do pewnego stopnia uzasadnione i zrozumiałe. Przedstawiają one kontekst historyczny oraz podstawy i otoczenie prawne instytucji samorządu województwa. Nasuwają się jednak w tym momencie dwa pytania. Po pierwsze – czy konieczne są aż trzy rozdziały wprowadzające w pojęcie samorządu województwa? Ta kwestia jest dość kompleksowo opracowana w dotychczasowej literaturze przedmiotu. Nie wydaje się celowym poświęcanie 107 stron z 223 merytorycznej zawartości opracowania na wprowadzenie w takie kwestie. Po drugie – czy nie należało rozważyć rozdziału wprowadzającego w drugą „klamrę” merytoryczną pracy, a mianowicie w zagadnienie decentralizacji? Ta kwestia jest zdecydowanie mniej obecna w literaturze przedmiotu, poza oczywiście publikacjami Promotora, a właśnie ujęcie kwestii samorządu województwa w jej kontekście stanowi o nowości i oryginalności pracy doktorskiej... Być może jeden rozdział wprowadzający w tematykę samorządu województwa, jeden w istotę decentralizacji, a potem kolejne trzy mówiące o kolejnych przejawach decentralizacji na przykładzie województwa uczyniłyby strukturę pracy spójniejszą i pełniejszą.

Rozdział czwarty, piąty i szósty analizują kolejne przejawy decentralizacji. I tak czwarty traktuje o regionalnych zadaniach publicznych, kolejny o samodzielności organizacyjnej i finansowej samorządu województwa, wreszcie ostatni – o samodzielności prawotwórczej. Jest to ciąg myślowy prawidłowy, metodologicznie uzasadniony i usystematyzowany. Powraca jednak temat konsekwencji w nazewnictwie poszczególnych rozdziałów – skoro dwie „samodzielności”, to może i trzecia np. funkcjonalna, zadaniowa lub kompetencyjna...

Autor jednej z recenzowanych przy innej okazji rozpraw napisał w zakończeniu swojej dysertacji: *„Realizacja celów badawczych skłania mnie do refleksji, która prowadzi do kolejnych wniosków.”* I to jest bardzo dobra konkluzja stanu badań, który prezentuje niniejsza dysertacja. A i w niej trafiają się stwierdzenia w rodzaju: *„Decentralizacja powinna również iść w kontekście zwiększenia zakresu zadań samorządu wojewódzkiego w takich obszarach jak nowe technologie i innowacje”*.

Należy to wziąć pod uwagę podczas prac redakcyjnych nad ewentualnym opublikowaniem tekstu rozprawy.

3. Ocena źródeł i wykorzystanej literatury

Ogromnym atutem w tym zakresie jest systematyczna i kompletna kwerenda przeprowadzona przez Doktorantkę. Uwagę zwraca zwłaszcza ponad 400 (!) pozycji zebranej i wykorzystanej literatury. Ponad 100 aktów prawnych właściwie uporządkowanych również nie wzbudza zastrzeżeń, podobnie orzecznictwo sądowe. Wątpliwości mogą jednak budzić publikatory niektórych aktów prawnych w spisie, np. 46. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane, Dz.U. z 2000 r., Nr 106 poz. 1126 – bez określenia, czy jest to być może tekst jednolity, który jednak od 2016 roku ukazuje się co roku...

Doktorantka we właściwy sposób następnie wykorzystwała też zgromadzone źródła prawa.

Źródła i literatura zebrane w pracy, są jedną z najmocniejszych stron rozprawy i w pełni zasługują na akceptację.

4. Treść, osiągnięcia i metody badawcze

Treść pracy odpowiada zamierzeniom przedstawionym w tytule, a zwłaszcza we wstępie do rozprawy.

Język jest prawidłowy, tok rozumowania poprawny i logiczny.

Jak zapowiedziała już we wstępie Autorka: „*W pracy wykorzystano dwie metody badawcze. Mając na względzie fakt, iż zakres pracy mieścić się będzie w sferze prawa administracyjnego, najwłaściwszym będzie sięgnięcie po metody badań stosowane w naukach prawnych: metodę dogmatyczno –prawną oraz metodę historyczno-prawną. Podstawową metodą badawczą, jaka zostanie wykorzystana w pracy, będzie metoda dogmatyczno – prawna. Posłuży ona do przeprowadzenia szczegółowej analizy aktualnie obowiązujących regulacji prawnych, odnoszących się do jednostek samorządu województwa. Ponadto w pracy*

zostanie wykorzystana metoda historyczno- prawna i analityczna, która pozwoli na przedstawienie przedmiotu badań w sposób kierunkowy a także ewolucyjny, uwzględniając aspekt chronologiczny (od momentu reformy samorządowej i pełnego ukształtowania się samorządu wojewódzkiego), uzyskując tym samym pełny zakres omawianego zagadnienia (...).". Z uznaniem należy odnotować tak precyzyjne, oszczędne i właściwie zhierarchizowane określenie przyjętych metod badawczych. Niezależnie od postulatu, aby (było nie było) wstęp do rozprawy pisać jednak w czasie przyszłym, a maksymalnie w teraźniejszym...

Zasygnalizowane we wstępie metody badawcze zostały następnie zastosowane w trakcie wywodu naukowego.

5. Wnioski końcowe

Pani mgr Ilona Anna Resztak podjęła się zadania ambitnego, trudnego – i podołała temu zadaniu. Jej rozprawa stanowi nie tylko wystarczającą podstawę do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora nauk prawnych – może stanowić podstawę do dalszych prac naukowych.

Ogrom pracy włożony najpierw w zgromadzenie imponującego materiału źródłowego, a następnie w opracowanie go we właściwy metodologicznie sposób dobrze wróży na przyszłość.

Prezentowana rozprawa doktorska jest samodzielnym, twórczym i źródłowym opracowaniem wypełniającym lukę w nauce przedmiotu i może być przyczynkiem do kolejnych prac z tej dziedziny.

6. Konkluzja

Z przekonaniem stwierdzam, iż praca mgr Ilony Anny Resztak **spełnia wymogi w odniesieniu do pracy doktorskiej, o jakich mowa w art. 13 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o tytule naukowym i stopniach naukowych oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.)**, gdyż stanowi oryginalne i całościowe rozwiązanie zagadnienia naukowego z zakresu prawa w oparciu o własny trud badawczy, i w związku z tym postuluję o dopuszczenie Jej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Wadek Stawicki